

21994A1223(04)

L 336/22

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

23.12.1994.

LĪGUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBU

DALĪBVALSTIS,

VIENOJAS PAR SEKOJOŠO.

Ar mērķi radīt bāzi lauksaimniecības produktu tirdzniecības reformu procesam, kas atbilstu sarunu mērķiem, kuri minēti *Punta del Este* deklarācijā;

I. DAĻA

1. pants

Līgumā lietotie termini

Šī Līguma ietvaros, ja nav dota cita norāde:

Ņemot vērā Urugvajes raunda termiņa vidus pārskatā izvirzīto ilgtermiņa mērķi "izveidot godīgu un uz tirgu orientētu lauksaimniecības produktu tirdzniecības sistēmu, un to, ka reformu process ir jāuzsāk, noorganizējot sarunas par subsīdijām un aizsardzību, kā arī ieviešot stingrākus un efektīvākus VVTT nosacījumus un disciplīnas";

Ņemot vērā, ka "iepriekšminētais ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt būtisku progresīvas lauksaimniecības subsīdiju un aizsardzības samazināšanu, kas darbojās noteiktu laika periodu un ar kuru starpniecību tiku panākta pasaules lauksaimniecības produktu tirgū pastāvošo ierobežojumu un nepilnību korekcijas un novēršana";

Ar mērķi panākt speciālu saistošu saistību pildīšanu šādās jomās: pieceja tirgum; valsts iekšējais atbalsts; eksporta konkurence; kā arī panākt vienošanos jautājumos par sanitārām un fitosanitārām problēmām;

Vienojušies par to, ka, pildot saistības attiecībā uz pieeju tirgum, attīstītājām dalībvalstīm ir jāuzklausā jaunattīstības dalībvalstu īpašās vēlmes un jāņem vērā to apstākļi, nodrošinot plašākas izvēles iespējas un nosacījumus attiecībā uz šīs valstis interesējošiem lauksaimniecības produktiem, ieskaitot pilnīgu tirdzniecības liberalizāciju tropiskiem lauksaimniecības produktiem, par ko tika panākta vienošanās raunda starpposma pārskatā, kā arī produktiem, kuru ražošana palīdz novērst narkotisko augu nelegālu audzēšanu;

Ievērojot to, ka reformu programmā noteiktās saistības ir objektīvi jāuzņemas visām dalībvalstīm, ņemot vērā tādus ar tirdzniecību nesaistītus jautājumus kā pārtikas drošība un vides aizsardzība; ņemot vērā vienošanos par to, ka sarunu sastāvdaļa ir speciālie un diferencētie nosacījumi attiecībā uz jaunattīstības valstīm, un ņemot vērā to, ka reformu process var nelabvēlīgi ietekmēt visvājākās valstis un tās jaunattīstības valstis, kurām ir pārtikas produktu importētājvalstu statuss;

a) "Subsīdiju kopējais apjoms" un "SKA" nozīmē subsīdiju gada apjomu, izteiktu naudas izteiksmē, kas piešķirts konkrētu lauksaimniecības produktu ražotājiem vai lauksaimniecības produktu ražotājiem kopumā. Pie tām nav pieskaitāmas subsīdijas, ko piešķir atbilstoši programmām, uz kurām neattiecas samazināšana saskaņā ar šī Līguma 2. pielikuma nosacījumiem, proti:

i) bāzes periodā piešķirtās subsīdijas, kas ir noteiktas Dalībvalstu Grafika IV daļas papildmateriāla attiecīgajās tabulās; un

ii) reformu procesa īstenošanas gados vai vēlāk piešķirtās subsīdijas, kas tiek aprēķinātas saskaņā ar šī Līguma 3. pielikuma nosacījumiem un Dalībvalstu Grafika IV daļa papildmateriālu tabulās minēto informāciju un metodēm;

b) "lauksaimniecības pamatprodukti" saistībā ar valsts iekšējo atbalstu ir produkti, kuru stāvoklis atbilst to tūlītējai realizācijai atbilstoši Dalībvalstu Grafika papildmateriālu nosacījumiem;

c) "budžeta izdevumi" vai "izdevumi" ietver nerealizētos ienākumus;

d) "Ekvivalents subsīdiju apjoms" ir subsīdiju gada apjoms naudas izteiksmē, kuras piešķir lauksaimniecības pamatproduktu ražotājiem un kuru aprēķināšana pēc SKA metodes nav iespējama. Pie tām nav pieskaitāmas subsīdijas, ko piešķir saskaņā ar programmām, un uz kurām samazināšana neattiecas saskaņā ar šī Līguma 2. pielikumu, proti:

i) bāzes periodā piešķirtās subsīdijas, kas ir noteiktas Dalībvalstu Grafika IV daļas papildmateriāla attiecīgajās tabulās; un

- ii) reformu procesa realizācijas gados vai vēlāk piešķirtās subsīdijas, kas tiek aprēķinātas saskaņā ar šī Līguma 4. pielikuma nosacījumiem un Dalībvalstu Grafika IV daļas papildmateriālu tabulās minēto informāciju un metodēm;
- e) "eksporta subsīdijas" attiecas uz subsīdijām, kas ir atkarīgas no eksporta rezultātiem, ieskaitot šī Līguma 9. pantā minētās eksporta subsīdijas;
- f) "īstenošanas periods" ir sešus gadus ilgs laika posms, sākot ar 1995. gadu, 13. panta kontekstā tas ir deviņus gadus ilgs posms, sākot ar 1995. gadu;
- g) "tirgus pieejas atvieglojumi" ir visas tirgus pieejas saistības, kas izriet no šī Līguma nosacījumiem;
- h) "Galīgais subsīdiju kopapjoms" un "galīgais SKA" ir visu iekšzemes subsīdiju summa, kas piešķirtas lauksaimniecības produkcijas ražotājiem un kas sastāv no konkrēto lauksaimniecības produktu subsīdiju summas, vispārējo subsīdiju kopējās summas un visu lauksaimniecības produktu ekvivalenta subsīdiju apjoma summas, proti:
- i) bāzes periodā piešķirtās subsīdijas (t.i. "bāzes galīgais SKA") un maksimālais pieļaujamais subsīdiju apjoms īstenošanas perioda gados vai pēc tā (t.i. "ikgadējo un galīgo saistošo saistību apjoms"), kas minēts Dalībvalstu Grafika IV daļā; un
- ii) faktiskais subsīdiju apjoms atsevišķos īstenošanas perioda gados un pēc tā (t.i. "tekošais galīgais SKA"), ko aprēķina saskaņā ar šī Līguma, ieskaitot 6. pantu, un Dalībvalstu Grafika IV daļas papildmateriālu informācijas un metožu nosacījumiem;
- i) "gads" f) punktā un attiecībā uz īpašām dalībvalsts saistībām ir kalendārais, finanšu vai mārketinga gads, ko precizē attiecīgās Dalībvalsts Grafikā.

2. pants

Produktu saraksts

Šis Līgums attiecas uz produktiem, kas minēti šī Līguma 1. pielikumā (še turpmāk – lauksaimniecības produkti).

II DAĻA

3. pants

Atvieglojumu un subsīdiju samazināšanas apvienošana

1. Valsts iekšējais atbalsts un eksporta subsidēšanas saistības Dalībvalstu Grafika IV daļā nozīmē subsidēšanas ierobežošanu un ar šo kļūst par 1994. gada VVTT sastāvdaļu.

2. Dalībvalstis atbilstoši 6. panta nosacījumiem nepiešķir subsīdijas iekšzemes ražotājiem, ja to apjoms ir lielāks par to Grafika IV daļas I nodaļā minēto.

3. Dalībvalstis atbilstoši 9. panta 2. (b) un 4. punkta nosacījumiem nepiešķir subsīdijas eksportam, kas minētas 9. panta 1. punktā, lauksaimniecības produktiem vai produktu grupām, kas minētas to Grafika IV daļas II nodaļā, ja to apjoms pārsniedz budžeta izdevumus un tajā noteiktās kvantitatīvās saistības, kā arī nepiešķir šādas subsīdijas produktiem, kas nav minēti to Grafika II nodaļā.

III DAĻA

4. pants

Tirgus pieejamība

1. Tirgus pieejas atvieglojumi, kas minēti Dalībvalstu Grafikos, attiecas uz saistībām un tarifu samazināšanu, kā arī uz citām tirgus pieejas saistībām atbilstoši Grafiku nosacījumiem.

2. Dalībvalstis neveic un neuztur pasākumus, attiecībā uz kuriem ir prasība pārvērst tos par parastiem muitas nodokļiem⁽¹⁾, ja vien šī Līguma 5. pielikuma 5. pantā nav minēti citādi nosacījumi.

5. pants

Īpašie aizsardzības nosacījumi

1. Neatkarīgi no 1994. gada VVTT II. panta 1. (b) punkta nosacījumiem, visas dalībvalstis var attiecināt tālāk minēto 4. un 5. punktu nosacījumus uz lauksaimniecības produktu importu,

⁽¹⁾ Šie pasākumi ietver kvantitatīvos importa ierobežojumus, mainīgos importa nodokļus, minimālās importa cenas, subjektīvu importa licencēšanu, ārpustarifu pasākumus, kas tiek veikti ar valsts tirdzniecības uzņēmumu starpniecību, voluntārus eksporta ierobežojumus un līdzīgus pasākumus, kas tiek veikti uz robežām, bet kas nav parastie muitas nodokļi neatkarīgi no tā, vai šādus pasākumus veic saskaņā ar noteiktas valsts 1947. gada VVTT nosacījumu neievērošanu, taču pie tiem nepieder pasākumi, kurus veic saskaņā ar maksājumu bilanci vai saskaņā ar citiem vispārējiem ar lauksaimniecību nesaisītiem 1994. gada VVTT nosacījumiem, vai citiem PTO Līguma 1.A pielikuma daudzpusējās tirdzniecības līgumiem.

attiecībā uz kuru šī Līguma 4. panta 2. punktā minētie pasākumi tika pārvērti par parastiem muitas nodokļiem un kas to Grafikā tiek apzīmēts ar simbolu "SSG" jeb atvieglojumu priekšmets, uz kuru var attiecināt šī panta nosacījumus, ja:

- a) produkta imports, nokļūstot dalībvalsts, kas piešķir atvieglojumus, muitas teritorijā, pārsniedz noteiktajā gadā paredzēto apjomu attiecībā uz 4. punktā minētajām esošajām tirgus pieejas iespējām; vai, taču ne vienlaicīgi;
- b) cena, kas noteikta produkta importam, nokļūstot dalībvalsts, kas piešķir atvieglojumus, muitas teritorijā, kas noteikta pēc pārveidējuma c.i.f. importa cenas un izteikta valstī, ir mazāka par noteikto konkrēto cenu, kas ir attiecīgā produkta 1986.–1988. gadu vidējā bāzes cena ⁽¹⁾.

2. Imports saskaņā ar esošajām vai minimālās pieejas saistībām, kas ieviestas kā 1. punktā minēto atvieglojumu ietvaros, ir jāuzskaita, lai noteiktu importa apjomu, kas nepieciešams, lai varētu pielietot 1. (a) apakšpunkta un 4. punkta nosacījumus, bet importam saskaņā ar šādām saistībām netiek uzlikti papildu nodokļi, kas izriet no 1. (a) apakšpunkta un 4. punkta nosacījumiem vai 1. (b) apakšpunkta un 5. punkta nosacījumiem.

3. Ja produkti, par kuru piegādi līgums tika noslēgts pirms papildu nodokļa noteikšanas saskaņā ar 1. (a) apakšpunktu un 4. punktu, ir ceļā, tie netiek aplikti ar šādu papildu nodokli, ar nosacījumu, ka tos var ieskaitīt attiecīgā produkta nākamā gada importa apjomā, lai ievērotu 1.(a) punkta nosacījumus nākamajā gadā.

4. Saskaņā ar 1. (a) apakšpunktu papildu nodoklis tiek piemērots līdz tā gada beigām, kurā tas tika noteikts, to var iekasēt tikai apjomā, kas nepārsniedz vienu trešdaļu no esošās parastās nodokļu likmes gadā, kurā tas tiek ieviests. Konkrēto apjomu nosaka saskaņā ar grafiku, kas balstās uz tirgus pieejas iespējām jeb procentos izteikts atbilstošā iekšzemes patēriņa ⁽²⁾ trijos iepriekšējos gados, par kuriem ir pieejama informācija, imports:

(1) Bāzes cena, kuru izmanto šī apakšpunkta nosacījumu ievērošanai, ir vidējā c.i.f. produkta vienības vērtība vai arī cena, kas noteikta, ņemot vērā produkta kvalitāti un tā pārstrādes pakāpi. Atkarībā no tās sākotnējās izmantošanas to nosaka un dara zināmu, lai pārējās Dalībvalstīs varētu noteikt papildu nodokļu likmi.

(2) Ja netiek ņemta vērā iekšzemes ražošana, jāpiemēro bāzes noteiktais apjoms 4. (a) apakšpunkta ietvaros.

- a) ja produkta tirgus pieejas iespējas ir 10 % vai mazāk, tad noteiktais apjoms ir 125 %;
- b) ja produkta tirgus pieejas iespējas ir lielākas par 10 %, bet mazākas vai vienādas ar 30 %, tad noteiktais apjoms ir 110 %;
- c) ja produkta tirgus pieejas iespējas ir lielākas nekā 30 %, tad noteiktais apjoms ir 105 %.

Papildu nodokli var piemērot visos gadījumos jebkurā no realizācijas perioda gadiem, ja kopējais produkta importa apjoms, nokļūstot Dalībvalsts, kas piešķir atvieglojumus, teritorijā ir lielāks nekā summa, ko veido (x) iepriekš minētais noteiktais apjoms, reizināts ar importu vidējo skaitu triju iepriekšējo gadu laikā, par kuriem ir pieejama informācija un (y) kopējās izmaiņas produkta valsts iekšējā patēriņa rādītājos iepriekšējā gadā, kas savukārt tiek salīdzināts ar iepriekšējo gadu, ja konkrētais apjoms nav mazāks par 105 % no vidējā importu skaita skaitlī (x).

5. Papildu nodokļa, ko piemēro saskaņā ar 1.(b) apakšpunktu, apmērs tiek noteikts šādi:

- a) ja starpība starp importa piegādes c.i.f. cenu, kas izteikta iekšzemes valūtā (še turpmāk – "importa cena") un noteiktā cena, definēta saskaņā ar 1. (b) apakšpunktu, sastāda līdz 10 % ieskaitot no konkrētās cenas, tad papildu nodoklis netiek noteikts;
- b) ja starpība starp importa cenu un noteikto cenu (še turpmāk – "starpība") ir lielāka nekā 10 % un vienāda vai mazāka nekā 40 % no noteiktās cenas, tad papildu nodoklis tiek noteikts 30 % apmērā no skaitļa, par kura lielumu starpība ir lielāka nekā 10 %;
- c) ja starpība ir lielāka nekā 40 %, un vienāda vai mazāka nekā 60 % no noteiktās cenas, tad papildu nodoklis tiek noteikts 50 % apmērā no skaitļa, par kura lielumu starpība ir lielāka par 40 %, plus papildu nodoklis, kas noteikts b) punktā;
- d) ja starpība ir lielāka nekā 60 % un vienāda vai mazāka par 75 % no noteiktās cenas, tad papildu nodoklis tiek noteikts 70 % apmērā no skaitļa, par kura lielumu starpība ir lielāka par 60 % no noteiktās cenas, plus papildu nodokļi, kas noteikti punktos b) un c);
- e) ja starpība ir lielāka par 75 % no noteiktās cenas, tad papildu nodokļa apmērs ir 90 % no skaitļa, par kura lielumu starpība

ir lielāka par 75 %, plus papildu nodokļi, kas noteikti punktos b), c) un d).

6. Attiecībā uz sezonas produktiem un produktiem ar īsu uzglabāšanas laiku iepriekš minētie nosacījumi tiek piemēroti, ņemot vērā šādu produktu specifiskās īpašības. Saskaņā ar 1. (a) apakšpunktu un 4. punktu bāzes periodā var izmantot īsākus laika periodus atbilstošo iepriekšnoteikto periodu vietā, kā arī saskaņā ar 1. (b) punktu var izmantot diferencētas bāzes cenas dažādos periodos.

7. Speciālo aizsargmehānismu darbībai jābūt uzskatāmai. Visām dalībvalstīm, kas darbojas saskaņā ar 1. (a) apakšpunktu, savlaicīgi rakstveidā, ne mazāk kā desmit dienas pirms šādas darbības uzsākšanas, jāinformē par to Lauksaimniecības komiteja, paziņojot svarīgāko informāciju. Gadījumos, kad patēriņa apjomu izmaiņām, saskaņā ar 4. punktu, tiek piemēroti individuālie tarifi, informācijai jāsaturs arī izmantoto metožu apraksts. Dalībvalsts, kas darbojas saskaņā ar 4. punktu, rada jebkurai ieinteresētai dalībvalstij iespējas konsultēties par šādu darbību. Jebkurai dalībvalstij, kas darbojas saskaņā ar 1. (b) apakšpunkta nosacījumiem rakstveidā par to jāinformē, ietverot svarīgāko informāciju, Lauksaimniecības komiteja – 10 dienu laikā pirms šādas darbības uzsākšanas attiecībā uz sezonāliem vai ilgstoši neuzglabājamiem produktiem. Dalībvalstis uzņemas saistības iespēju robežās atteikties no 1. (b) apakšpunkta nosacījumu pielietošanas, kad produkta importa apjoms sāk samazināties. Abos gadījumos dalībvalsts, kas veic šādus pasākumus, rada ieinteresētajām dalībvalstīm konsultāciju iespējas par šādu pasākumu veikšanas nosacījumiem.

8. Ja pasākumi tiek veikti saskaņā ar 1.–7. punktu nosacījumiem, dalībvalstis uzņemas saistības neveikt pasākumus, kas minēti 1. (a) punktā, un 1994. gada VVTT XIX panta nosacījumus vai Līguma par iekšējā tirgus aizsardzības pasākumiem 8. panta 2. punkta nosacījumus.

9. Saskaņā ar 20. panta nosacījumiem šī panta nosacījumi ir spēkā esoši visā reformu procesa darbības laikā.

IV DAĻA

6. pants

Valsts iekšējā atbalsta saistības

1. Katras dalībvalsts saistības attiecībā uz iekšējā atbalsta samazināšanu, kas minētas to Grafika IV. daļā, attiecas uz visām

lauksaimniecības produkcijas ražotājiem piešķirtajām subsīdijām, izņemot iekšzemes pasākumus, uz kuriem subsīdiju samazināšana, atbilstoši kritērijiem, kas minēti šajā pantā un šī Līguma 2. pielikumā, neattiecas. Saistības tiek izteiktas galīgā subsīdiju kopapjoma un "īkgadējo un galīgo saistošo saistību apjoma" formā.

2. Atbilstoši Starpposma pārskata līguma nosacījumiem par to, ka valsts tiešās vai netiešās palīdzības apjoms, kuras mērķis ir veicināt lauksaimniecības un lauku attīstību, ietilpst jaunattīstības valstu attīstības programmās, nosacījumi par investīciju subsīdiju samazināšanu, kas ir vispārēji pieejamas lauksaimniecības produktu ražotājiem jaunattīstības dalībvalstīs, un lauksaimniecības ražošanas materiālu subsidēšana jaunattīstības valstīs, kuru ražotājiem ir zems ienākumu līmenis vai nabadzīgi, nepietiekami resursi, ir atbrīvoti no iekšējā atbalsta samazināšanas saistībām, kas citos gadījumos būtu jāsamazina, ja valsts iekšējā atbalsta mērķis ražotājiem jaunattīstības dalībvalstīs ir nelikumīgās narkotisko augu audzēšanas novēršana. Valsts iekšējais atbalsts, kas atbilst šī punkta nosacījumiem, nav jāiekļauj dalībvalsts tekošā kopējā SKA aprēķinā.

3. Dalībvalsts ir izpildījusi saistības par valsts iekšējā atbalsta samazināšanu tajos gados, kad tas valsts iekšējais atbalsts lauksaimniecības produktu ražotājiem, kurš izteikts kā tekošais kopējais SKA, nepārsniedz atbilstošo īkgadējo vai galīgo saistošo saistību apjomu, kas minēts Dalībvalsts Grafika IV daļā.

4. a) Dalībvalstij nav jāiekļauj tās tekošā kopējā SKA aprēķinā un nav jāsamazina:

i) valsts iekšējais atbalsts konkrētam produktam, kas citādi ir iekļaujamas Tekošā Kopējā SKA aprēķinā, ja šādas subsīdijas nepārsniedz 5 % no dalībvalsts lauksaimniecības pamatproduktu ražošanas kopējās vērtības attiecīgajā gadā; un

ii) vispārējais valsts iekšējais atbalsts, kurš citādi ir iekļaujamas tekošā kopējā SKA aprēķinā, taču tikai gadījumā, ja šādas subsīdijas nepārsniedz 5 % no dalībvalsts lauksaimnieciskās ražošanas kopējās vērtības.

b) Saskaņā ar šo punktu jaunattīstības dalībvalstīm minimālā (*de minimis*) procentu likme tiek noteikta 10 % apmērā.

5. a) Uz tiešajiem maksājumiem, kurus veic ražošanu ierobežojošu programmu ietvaros, valsts iekšējā atbalsta samazināšana neattiecas, ja:

i) šādi maksājumi attiecas uz noteiktu teritoriju un ražām; vai

- ii) šādi maksājumi tiek veikti 85 % apmērā vai mazāk no ražošanas bāzes apjoma; vai
 - iii) maksājumi par ganāmpulku tiek veikti pēc noteikta galvu skaita.
- b) Subsīdiju samazināšana attiecībā uz tiešiem maksājumiem, ja tie apmierina iepriekš minētos nosacījumus, to atspoguļo, izslēdzot šādu tiešo maksājumu vērtību no dalībvalsts tekošā kopējā SKA aprēķina.

7. pants

Vispārējās disciplīnas par valsts iekšējo atbalstu

1. Visas dalībvalstis nodrošina to valsts iekšējo lauksaimniecības ražotāju subsidēšanu, uz kuru neattiecas samazināšana atbilstoši šī Līguma 2. pielikumā noteiktajiem kritērijiem saskaņā ar šī Līguma nosacījumiem.
2. a) Valsts iekšējo lauksaimniecības ražotāju subsidēšana, ieskaitot subsīdiju modifikācijas, un vēlāk ieviestie pasākumi, kas neatbilst šī Līguma 2. pielikuma nosacījumiem vai uz kuriem neattiecas samazināšana saskaņā ar šī Līguma citiem nosacījumiem, ir iekļaujami dalībvalsts tekošā kopējā SKA aprēķinā.
- b) Ja Dalībvalsts Grafika IV daļā nav minētas tekoša kopējā SKA saistības, dalībvalsts piešķir subsīdijas lauksaimniecības ražotājiem, kas nepārsniedz 6. panta 4. punktā minēto minimālo (*de minimis*) apjomu.

V DAĻA

8. pants

Eksporta konkurences saistības

Katra dalībvalsts uzņemas saistības nepiešķirt eksporta subsīdijas, ja tās ir pretrunā šim Līgumam un Dalībvalsts Grafikā minētajām saistībām.

9. pants

Eksporta subsidēšanas saistības

1. Saskaņā ar šo Līgumu šādas eksporta subsīdijas ir jāsamazina:

- a) valsts vai to institūciju tiešās subsīdijas, ieskaitot maksājumus mantā, firmām, nozarei, lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, kooperatīviem vai citām šādu ražotāju apvienībām, mārketinga padomei, kas atkarīgas no eksporta rezultātiem;
 - b) valsts vai to institūciju realizētā nekomerciālo lauksaimniecības produktu krājumu pārdošana par cenām, kas ir zemākas par līdzīgu produktu cenām valsts iekšējā tirgū;
 - c) maksājumi par lauksaimniecības produktu eksportu, kurus finansē valsts, ieskaitot maksājumus, kurus finansē no nodokļu ieņēmumiem no lauksaimniecības produktiem vai lauksaimniecības produktiem, no kuriem tiek ražots eksportētais produkts, neatkarīgi no tā, vai notiek maksājumi valsts kontā;
 - d) subsīdijas, kas paredzētas lauksaimniecības produktu eksporta mārketinga izmaksu samazināšanai (nevis plaši izplatītie eksporta veicināšanas un konsultatīvie pakalpojumi), ieskaitot apstrādes, kvalitātes uzlabošanas u.c. pārstrādes izmaksas, kā arī starptautiskās transportēšanas un kravu pārvadāšanas izmaksas;
 - e) eksporta iekšējās transportēšanas un pārvadāšanas maksājumi, ko veic vai pilnvaro valdības un kas notiek uz labvēlīgākiem nosacījumiem nekā iekšzemes pārvadājumiem;
 - f) lauksaimniecības produktu subsidēšana, kas ir atkarīga no to ietveršanas eksportētajos produktos.
2. a) Izņemot b) apakšpunkta nosacījumus, eksporta subsidēšanas apjoms katrā no īstenošanas perioda gadiem, kas ir noteikts Dalībvalsts Grafikā, eksporta subsīdijas, kas minētas šī panta 1. punktā, ir:
 - i) budžeta izdevumu samazināšana gadījumā maksimālais izdevumu apjoms subsīdijām, kas var tikt piešķirtas attiecīgajā gadā konkrētiem lauksaimniecības produktiem vai to grupai;
 - ii) eksporta daudzuma samazināšanas saistību gadījumā maksimālā lauksaimniecības produkta, produktu grupas daudzums, kurai šādas eksporta subsīdijas var tikt piešķirtas šajā gadā.
 - b) Īstenošanas perioda visos gados, sākot ar tā otro līdz piektajam gadam, dalībvalsts var piešķirt 1. punktā minētās eksporta subsīdijas, kuru apjoms ir lielāks nekā atbilstošais

gada saistību rādītājs Dalībvalstu Grafika IV daļā produktiem vai produktu grupām, ja:

- i) budžeta izdevumu kopējais apjoms šādām subsīdijām, sākot ar īstenošanas perioda sākumu līdz noteiktā gadā beigām, nepārsniedz kopējo apjomu saskaņā ar attiecīgā gada plānotajiem izdevumiem, kas noteikti Dalībvalsts Grafikā, par vairāk nekā 3 % no bāzes perioda budžeta izdevumu apjoma;
- ii) kopējais eksporta apjoms, uz kuru attiecas šādas eksporta subsīdijas, sākot ar īstenošanas perioda sākumu līdz noteiktā gada beigām, nepārsniedz kopējo apjomu saskaņā ar attiecīgā gada plānotajiem izdevumiem, kas noteikti Dalībvalsts Grafikā, par vairāk nekā 1,75 % no bāzes perioda budžeta izdevumu apjoma;
- iii) kopējais budžeta izdevumu apjoms šādām subsīdijām visa īstenošanas perioda laikā nav lielāks par summām saskaņā ar attiecīgā gada plānotajiem izdevumiem, kas noteikti Dalībvalsts Grafikā; un
- iv) Dalībvalstu subsīdijas un daudzums, kas tiek finansēta no budžeta izdevumiem, īstenošanas perioda beigās nepārsniedz 64 % un 79 % no attiecīgi 1986. un 1990. gadu bāzes periodu apjomiem. Jaunattīstības dalībvalstīm šie rādītāji ir attiecīgi 76 % un 86 %.

3. Saistības par eksporta subsīdiju palielināšanas ierobežojumiem ir noteiktas Dalībvalstu Grafikos.

4. Īstenošanas perioda laikā jaunattīstības Dalībvalstīm nav jāuzņemas saistības attiecībā uz eksporta subsīdijām, kas minētas 1. punkta d) un e) apakšpunktos, ja vien tās netiek piešķirtas veidā, kas varētu sekmēt samazināšanas saistību nepildīšanu.

10. pants

Eksporta subsidēšanas saistību neievērošanas novēršana

1. Eksporta subsīdijas, kas nav minētas 9. panta 1. punktā, netiek piešķirtas, ja tas var izsaukt vai novest pie šādu eksporta subsidēšanas saistību neievērošanas; nav pieļaujami nekomerciālas dabas darījumi šādu saistību neievērošanas nolūkos.

2. Dalībvalstis uzņemas izstrādāt starptautiski pieņemamas disciplīnas, kas regulētu eksporta kredītēšanu, eksporta kredīta garantijas vai apdrošināšanas programmas un, vienojoties par šādām disciplīnām, nodrošināt eksporta kredītus, eksporta garantijas vai apdrošināšanas programmas saskaņā ar tām.

3. Dalībvalstīm, kuru eksporta apjoms, kas pārsniedz samazināšanas saistību apjomu, netiek subsidēts, ir jānosaka, ka eksporta subsīdijas, neatkarīgi no to minēšanas 9. pantā, konkrētajam eksporta apjomam netiek piešķirtas.

4. Dalībvalstis – starptautiskās pārtikas palīdzības donori – nodrošina, ka:

- a) starptautiskā pārtikas palīdzība nav tieši vai netieši saistīta ar komerciālo lauksaimniecības produktu eksportu uz saņēmējvalstīm;
- b) starptautiskās pārtikas palīdzības piegādes darījumi, ieskaitot divpusēju pārtikas produktu palīdzību, netiek saskaņā ar FAO (Pārtikas un Lauksaimniecības organizācija) izstrādātajiem principiem dokumentā "Virsvērtības nodošanas principi un konsultācijas", ietverot arī parastā mārketinga nosacījumus; un
- c) iespēju robežās šādas palīdzības programmas tiek veiktas dāvinājumu veidā vai uz atvieglotiem nosacījumiem, kuru apmērs ir mazāks par 1986. gada Pārtikas palīdzības programmas konvencijas IV pantā noteiktajiem.

11. pants

Saliktie produkti

Subsīdijas, kas tiek piešķirtas uz vienu salikta lauksaimniecības pamatprodukta vienību, nedrīkst būt lielākas par eksporta vienības subsīdiju, kas tiek piešķirtas eksportētajam pamatproduktam vispār.

VI DAĻA

12. pants

Eksporta aizliegumu un ierobežojumu disciplīnas

1. Ja kāda dalībvalsts ievieš jaunu eksporta aizliegumu vai ierobežojumus pārtikas produktiem, tad saskaņā ar 1994. gada VVTT XI panta 2. (a) punktu, tai ir jāievēro šādi nosacījumi:

- a) dalībvalsts, kas ievieš eksporta aizliegumu vai ierobežojumus, sniedz atbilstošu pamatojumu šādam aizliegumam vai ierobežojumiem attiecībā uz importētājvalsts pārtikas drošību;
- b) pirms eksporta aizlieguma vai ierobežojumu ieviešanas dalībvalstij ir savlaicīgi jāinformē rakstveidā Lauksaimniecības komiteja, paziņojot par šādu darbību un tās ilgumu, un nepieciešamības gadījumā jāsniedz konsultācijas, ja tajās ir ieinteresētas citas dalībvalstis – importētājas, par jebkuru aizliegumu vai ierobežojumu. Dalībvalsts, kas ievieš šādu eksporta aizliegumu vai ierobežojumus, nepieciešamības gadījumā sniedz citām dalībvalstīm nepieciešamo informāciju.

2. Šī panta nosacījumi neattiecas uz jaunattīstības dalībvalstīm, ja vien šādu pasākumu neievieš jaunattīstības dalībvalsts, kurai ir pārtikas produktu eksportētājvalsts statuss.

VII DAĻA

13. pants

Nepieciešamie ierobežojumi

Īstenošanas perioda laikā, neatkarīgi no 1994. gada VVTT nosacījumiem un Līguma par subsīdijām un pretsubsīdiju pasākumiem (šajā Līgumā – “Subsīdiju līgums”):

- a) valsts iekšējais atbalsts, kas pilnībā atbilst šī Līguma 2. pielikuma nosacījumiem:
- i) ir subsīdijas ierobežojošu pasākumu mērķim ⁽¹⁾;
- ii) uz tām neattiecas pasākumi, kas pamatojas uz 1994. gada VVTT XVI pantu un Subsīdiju līguma III daļu; un
- iii) uz tām neattiecas pasākumi, kas neatceļ tarifu atvieglojumus attiecībā uz citām dalībvalstīm saskaņā ar 1994. gada VVTT II pantu, 1994. gada VVTT XXIII panta 1. (b) punkta nozīmē;

- b) uz valsts iekšējo atbalstu, kas pilnībā atbilst šī Līguma 6. panta nosacījumiem, tai skaitā tiešie maksājumi, kas atbilst 6. panta 5. punkta nosacījumiem, un kas atspoguļota katras Dalībvalsts grafika valsts iekšējā atbalsta minimālo apjomu robežās un saskaņā ar 6. panta 2. punktu:
- i) neattiecas ierobežojošie pasākumi, ja par to iespējamību tiek paziņots saskaņā ar 1994. gada VVTT VI pantu un Subsīdiju līguma V daļu. Tiek veikta nepieciešamā darbība šādu ierobežojošu pasākumu izpētes nolūkā;
- ii) neattiecas pasākumi, kas minēti 1994. gada VVTT XVI panta 1. punktā vai Subsīdiju līguma 5. vai 6. pantā, ja vien šādi pasākumi nenosaka subsīdijas kādam specifiskam produktam apmērā, kas pārsniedz 1992. tirgus gadā noteikto; un
- iii) neattiecas pasākumi, kas pamatojas uz tarifu atvieglojumu atcelšanu vai samazināšanu attiecībā uz citām Dalībvalstīm saskaņā ar 1994. gada VVTT II pantu, 1994. gada VVTT XXIII panta 1. (b) punkta nozīmē, ja šādu pasākumu rezultātā subsīdijas netiek piešķirtas konkrētiem produktiem, un to apjoms pārsniedz 1992. gadā tirgus noteikto;

- c) eksporta subsīdijām, kas pilnībā atbilst šī Līguma V daļas nosacījumiem un kas atspoguļots Dalībvalsts Grafika:
- i) tiek noteikti ierobežojošie pasākumi tikai gadījumā, ja tās ietekmē cenas vai tām ir citādas sekas saskaņā ar 1994. gada VVTT VI pantu un Subsīdiju līguma V daļas nosacījumiem. Tiek veikti nepieciešamie pasākumi šādu ierobežojošu nodokļu izpētes nolūkā; un
- ii) neattiecas pasākumi, kas minēti 1994. gada VVTT XVI pantā vai Subsīdiju līguma 3., 5. un 6. pantā.

VIII DAĻA

14. pants

Sanitārie un fitosanitārie pasākumi

⁽¹⁾ Šajā pantā minētie ierobežojošie pasākumi ir 1994. gada VVTT VI pantā un Līguma par subsīdijām un pretsubsīdiju pasākumiem 5. daļā minētie pasākumi.

Dalībvalstis piekrīt apstiprināt Līgumu par sanitāro un fitosanitāro pasākumu veikšanu.

IX DAĻA

15. pants

Speciāli un diferencēti nosacījumi

1. Atzīstot, ka diferencēti un labvēlīgāki nosacījumu pārrunāšana attiecībā uz jaunattīstības dalībvalstīm ir sarunu sastāvdaļa, speciālie un diferencētie nosacījumi izriet no šī Līguma attiecīgajiem nosacījumiem, kā arī ir ietverti atvieglojumu un saistību grafikos.

2. Jaunattīstības dalībvalstīm tiek piešķirtas tiesības 10 gadu laikā īstenot subsīdiju samazināšanas saistības. Subsīdiju samazināšanas saistības neattiecas uz vismazāk attīstītajām Dalībvalstīm.

X DAĻA

16. pants

Vismazāk attīstītās valstis un jaunattīstības dalībvalstis, kurām ir pārtikas produktu eksportētājvalstu statuss

1. Attīstītās Dalībvalstis pilda pasākumus atbilstoši Lēmuma "Par pasākumiem attiecībā uz iespējamām reformu programmas negatīvām sekām" nosacījumiem attiecībā uz vismazāk attīstītajām valstīm un valstīm, kurām ir pārtikas produktu eksportētājvalstu statuss.

2. Lauksaimniecības komiteja lemj par nepieciešamajiem šī Lēmuma papildinājumiem un labojumiem.

XI DAĻA

17. pants

Lauksaimniecības komiteja

Ar šo tiek nodibināta Lauksaimniecības komiteja.

18. pants

Saistību ievērošanas pārskats

1. Lauksaimniecības komiteja veic Urugvajes raunda reformu programmā noteikto saistību ievērošanas uzraudzību.

2. Pārskata procesa gaitā tiek izskatīti dalībvalstu iesniegtie ziņojumi attiecībā uz jautājumiem un tādos intervālos, kā tiks noteikts,

kā arī pamatojoties uz dokumentiem, kurus izstrādā Sekretariāts pārskata procesa racionalizācijas nolūkā.

3. Papildus 2. punktā minētajiem ziņojumiem dalībvalstis neka vējoši paziņo par tām jaunajām iekšzemes subsīdijām vai esošo subsīdiju modifikācijām, uz kurām samazināšana neattiecas. Šādam ziņojumam ir jāsaturs detalizēta informācija par jauno vai modificēto subsīdiju un to atbilstību 6. pantā vai 2. pielikumā noteiktajiem kritērijiem.

4. Pārskata procesa gaitā dalībvalstīm ir jāņem vērā hiperinflācijas ietekme uz dalībvalsts iespējām pildīt valsts iekšējās subsīdēšanas samazināšanas saistības.

5. Dalībvalstis Lauksaimniecības komitejas ietvaros konsultējas par to piedalīšanos lauksaimniecības produktu pasaules tirdzniecības normālā aprītē eksporta subsīdiju saistību ietvaros saskaņā ar šo Līgumu.

6. Pārskata procesa gaitā jārada iespējas dalībvalstīm risināt jautājumus, kas saistīti ar saistību pildīšanu reformu programmas ietvaros, kas noteikts šajā Līgumā.

7. Jebkura dalībvalsts var vērst Lauksaimniecības komitejas uzmanību uz pasākumiem, par kuriem, pēc tās domām, citām dalībvalstīm būtu bijis jāpaziņo savlaicīgi.

19. pants

Konsultācijas un strīdu noregulēšana

1994. gada VVTT XXII un XXIII pantu nosacījumi, kuri sīkāk reglamentēti un tiek piemēroti atbilstoši vienošanai par strīdu noregulēšanu, tiek izmantoti konsultācijās un strīdu noregulēšanai šī Līguma ietvaros.

XII DAĻA

20. pants

Reformu procesa turpināšana

Uzskatot, ka ilgtermiņa subsīdiju un aizsardzības būtiska pakāpeniska samazināšana, kas pārtop fundamentālā programmā, ir nepārtraukts process, dalībvalstis vienojas par to, ka sarunas par procesa turpināšanu tiek uzsāktas vienu gadu pirms īstenošanas perioda beigām, ņemot vērā:

a) pieredzi attiecībā uz subsīdiju samazināšanas saistību īstenošanu uz attiecīgo brīdi;

- b) subsīdiju samazināšanas ietekmi uz tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem pasaulē;
- c) ar tirdzniecību nesaistītos jautājumus, speciālos un diferencētos nosacījumus attiecībā uz jaunattīstības valstīm, mērķi izveidot godīgu un tirgus orientētu lauksaimniecības tirdzniecības sistēmu, kā arī pārējos mērķus un jautājumus, kas minēti šī Līguma preambulā; un
- d) saistības, kas būs nepieciešamas iepriekšminēto ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

XIII DAĻA

21. pants

Nobeiguma nosacījumi

1. 1994. gada VVTT nosacījumi un citu daudzpusējo tirdzniecības līgumu nosacījumi, kas minēti PTO Līguma 1.A pielikumā, tiek piemēroti saskaņā ar šī Līguma nosacījumiem.
2. Šī Līguma pielikumi ir šī Līguma sastāvdaļa.

1. PIELIKUMS

PRODUKTU SARAKSTS

1. Šis Līgums attiecas uz šādiem produktiem:

- i) HS 1.–24. nodaļa, izņemot zivis un zivju produktus, plus (*)
- ii)

HS kods	2905 43	(mannīts)
HS kods	2905 44	(sorbits)
HS virsraksts	3301	(ēteriskās eļļas)
HS virsraksti	3501 līdz 3505	(albuminoidālās vielas, modificēta ciete, līme)
HS kods	3809 10	(virsmas apstrādes vielas)
HS kods	3823 60	(sorbitols <i>n.e.p.</i>)
HS virsraksti	4101 līdz 4103	(ādas)
HS virsraksts	4301	(jēlkažokādas)
HS virsraksti	5001 līdz 5103	(jēlzīds un zīda ražošanas atkritumi)
HS virsraksti	5101 līdz 5203	(vilna)
HS virsraksti	5201 līdz 5203	(neapstrādāta kokvilna; atliekas, kārsta)
HS virsraksts	5301	(linsķiedra, neapstrādāta vai apstrādāta, bet nevērpta)
HS virsraksts	5302	(kaņepāju šķiedra neapstrādāta vai apstrādāta, bet nevērpta)

(*) Produktu saraksts iekavās nav uzskatāms par pilnīgu.

2. Iepriekšminētais neierobežo Līguma par sanitāro un fitosanitāro pasākumu veikšanu produktu sarakstu.

2. PIELIKUMS

VALSTS IEKŠĒJAIS ATBALSTS SUBSĪDIJU NESAMAZINĀŠANAS KRITĒRIJI

1. Valsts iekšējam atbalstam, kas ir atbrīvots no samazināšanas saistībām, ir jāatbilst pamatprasībai, ka šādam atbalstam nav vai ir tikai minimāla tirdzniecību kropļojoša ietekme vai ietekme uz ražošanu. Attiecīgi pasākumiem, uz kuriem neattiecas samazināšanas saistības, ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- a) konkrētajam atbalstam jānotiek valdības programmas ietvaros, kas tiek finansēta no budžeta (ieskaitot valdības nerealizētos ienākumus), neietverot patērētāju maksājumus; un
- b) konkrētais atbalsts nerada cenu atbalstu ražotājiem;

kā arī zemāk minētajiem kritērijiem un nosacījumiem.

Valdības pakalpojumu programmas

2. *Vispārējie pakalpojumi*

Izdevumi (nerealizētie ienākumi) programmām, kuru mērķis ir pakalpojumu sniegšana vai pabalsti lauksaimniecībai un lauku iedzīvotājiem. Tās neietver tiešus maksājumus ražotājiem vai pārstrādātājiem. Šādām programmām, kas ietver, taču kuras neierobežo sekojošais saraksts, ir jāatbilst vispārējiem kritērijiem, kas minēti iepriekš 1. punktā, un valdības politikas nosacījumiem:

- a) pētniecības darbs, ieskaitot vispārējo un ar vides aizsardzību saistīto pētniecisko darbu programmas konkrētiem produktiem;
- b) kaitēkļu un slimību apkarošanas programmas, ieskaitot parastos un noteikta auga kaitēkļu un slimību apkarošanu, kā, piemēram, agrīno apkarošanu, karantīnu utt.;
- c) vispārējo un speciālo mācību kursu organizēšana;
- d) konsultatīvo pakalpojumu sniegšana, tai skaitā līdzekļu nodrošināšana informācijas un pētījumu rezultātu izplatīšanai ražotājiem un patērētājiem;
- e) inspekcijas pakalpojumi, ieskaitot vispārējo inspekciju, kā arī specifisko produktu inspekciju cilvēku veselības, drošības un standartizācijas nolūkos;
- f) mārketinga un reklāmas pakalpojumi, ieskaitot tirgus informāciju, konsultācijas un reklāmu attiecībā uz speciāliem produktiem, izņemot izdevumus mērķiem, kas nav minēti un kurus varētu izmantot pārdevēji produktu realizācijas cenu samazināšanai, vai no kuriem tūlītēju ekonomisku labumu varētu gūt pircēji; un
- g) infrastruktūras pakalpojumi, ieskaitot elektroenerģijas tīklus, ceļus un transporta līdzekļus, tirgus un ostu aprīkojumu, ūdens un kanalizācijas sistēmas, aizsprostus, drenēšanas sistēmas un infrastruktūru, kas saistīta ar vides aizsardzības programmām. Visos gadījumos izdevumi ir jāvirza uz kapitālceltniecību un ir jāatsakās no subsidētas saimniecību aprīkošanas, kas nav pieejamas plašākai sabiedrībai. Tās neietver subsīdijas materiālu iegādei vai saimnieciskās darbības izdevumiem.

3. *Valsts pārtikas produktu uzglabāšana drošības nolūkā* ⁽¹⁾

Izdevumi (vai nerealizētie ienākumi), kas rodas, uzkrājot un uzglabājot produktus valsts tiesību aktos noteiktās pārtikas produktu drošības programmas ietvaros. Tas var ietvert valsts palīdzību produktu uzglabāšanā privātpersonām šādas programmas ietvaros.

⁽¹⁾ Šī pielikuma 3. punkts nozīmē valsts produktu krājumu izveidošanas programmas pārtikas drošības nolūkā jaunattīstības Dalībvalstīs, kuru organizācija ir uzskatāma un tiek veikta saskaņā ar oficiāli publicētiem objektīviem kritērijiem vai instrukcijām un tiek uzskatīti par atbilstošiem šī punkta nosacījumiem, ieskaitot programmas, saskaņā ar kurām pārtikas produktu uzkrājumi tiek izveidoti pārtikas produktu drošības nolūkos un realizēti par kontrolētām cenām, ja starpība starp iegādes cenu un ārējo bāzes cenu tiek iekļauta SKA.

Šādu krājumu apjomam un uzkrājumiem ir jāatbilst iepriekš noteiktajām normām, kas saistītas vienīgi ar pārtikas produktu drošību. Krājumu uzkrāšanās procesam jābūt finansiāli uzskatāmam. Pārtikas iepirkšana, ko veic valdība, notiek par konkrētā brīža tirgus cenām, bet produktu realizācija no pārtikas drošības krājumiem tiek veikta par cenām, kas nav mazākas par konkrētā brīža iekšzemes tirgus cenām šim produktam un noteiktiem kvalitātes rādītājiem.

4. *Valsts atbalsts produktu subsidēšanā* ⁽¹⁾

Izdevumi (negūtie ienākumi) attiecībā uz iekšzemes pārtikas subsidēšanu maznodrošinātajai sabiedrības daļai.

Tiesības saņemt pārtikas produktu subsīdijas tiek noteiktas atbilstoši īpašiem kritērijiem, kuru pamatā ir barības vielu rādītāji. Šādas subsīdijas maznodrošinātiem iedzīvotājiem tiek nodrošinātas tiešas pārtikas produktu piegādes veidā vai nodrošinot, ka maznodrošinātie iedzīvotāji var iegādāties pārtikas produktus par tirgus vai subsidētām cenām. Valsts veiktā pārtikas produktu iegāde notiek par tirgus cenām, šādas palīdzības finansēšanai un organizēšanai ir jābūt uzskatāmai.

5. *Tiešie maksājumi ražotājiem*

Subsīdijām, kas tiek piešķirtas tiešu maksājumu veidā (nerealizēto ienākumu veidā, ieskaitot maksājumus mantā) ražotājiem, uz kuriem subsīdiju samazināšana neattiecas, ir jāatbilst pamatkritērijiem, kas minēti iepriekš 1. punktā, kā arī speciāliem nosacījumiem, kas noteikti tiešo maksājumu dažādiem veidiem, kas minēti tālāk punktos Ja subsīdiju samazināšana neattiecas uz pašreizējiem vai jauniem tiešo maksājumu veidiem, izņemot 6.–13. punktā minētos, tiem papildus 1. punktā minētajiem vispārējiem kritērijiem jāatbilst arī 6. (b)–(e) punktos minētajiem kritērijiem.

6. *Sadalītās ienākumu subsīdijas*

- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus nosaka tādi kritēriji kā ienākums, ražotāja vai zemes īpašnieka statuss, ražošanas apjoms noteiktā bāzes periodā.
- b) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz ražotāja ražošanas veidu vai apjomu (ieskaitot ganāmpulku) gados, kas seko pēc bāzes perioda beigām.
- c) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz iekšzemes vai starptautiskām cenām, kas attiecas uz ražošanu gados, kas seko pēc bāzes perioda beigām.
- d) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz ražošanas faktoriem, kas tiek izmantoti gados, kas seko pēc bāzes perioda beigām.
- e) Šādu maksājumu saņemšanai ražošana nav nepieciešams priekšnosacījums.

7. *Valsts finansiāla piedalīšanās ienākumu apdrošināšanā un ienākumu drošības programmās*

- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus nosaka ienākumu zaudējumi, ņemot vērā tikai ienākumus, kas gūti no lauksaimnieciskās darbības, kas pārsniedz 30 % no vidējās bruto peļņas vai ekvivalenta neto ienākumos (izņemot maksājumus saskaņā ar līdzīgām vai tādām pašām programmām) iepriekšējo trīs gadu laikā vai triju gadu vidējo rādītāju, kas iegūts no iepriekšējo piecu gadu rādītājiem, izņemot augstāko un zemāko rādītājus. Ražotāji, kuri var nodrošināt atbilstību šiem nosacījumiem, ir tiesīgi saņemt maksājumus.
- b) Ar šādiem maksājumiem tiek kompensēts līdz 70 % no ražotāja ienākumu zaudējumiem gadā, kad ražotājs ir tiesīgs saņemt šādu palīdzību.
- c) Šādi maksājumi attiecas tikai uz ienākumiem; tas neattiecas uz ražotāja ražošanas veidu vai apjomu (ieskaitot ganāmpulka vienības), vai ražošanas apstākļiem.
- d) Ja ražotājs saskaņā ar šī punkta un 8. punkta nosacījumiem saņem maksājumus vienā gadā (atvieglojumi dabas katastrofu rezultātā), šādu maksājumu kopsumma sasniedz līdz 100 % no ražotāja kopējiem zaudējumiem.

8. *Maksājumi (kas tiek veikti tieši vai valsts finansēšanas formā ražu apdrošināšanas programmās) dabas katastrofu seku kompensācijai*

- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus nosaka oficiāls valdības iestāžu apstiprinājums tam, ka ir notikusi vai notiek dabas vai līdzīga veida katastrofas (ieskaitot slimību uzliesmojumus, kaitēkļu ekstremālu savairošanos vai karu konkrētās dalībvalsts teritorijā); un tiek noteikta kā ražošanas zaudējums, kas pārsniedz 30 % no vidējās ražošanas iepriekšējo triju gadu laikā vai triju gadu vidējā rādītāja, kas iegūts no iepriekšējo piecu gadu rādītājiem, izņemot augstāko un zemāko rādītāju. Ražotāji, kuri var nodrošināt atbilstību šiem nosacījumiem, ir tiesīgi saņemt maksājumus.

⁽¹⁾ Šī pielikuma 3. un 4. punktā pārtikas produktu realizācija par subsidētām cenām ar mērķi sasniegt pārtikas produktu rādītājus pilsētās un lauku rajonos jaunattīstības valstīs regulāri un par samērīgām cenām tiek uzskatīta par atbilstošu šī punkta nosacījumiem.

- b) Maksājumi, kas tiek veikti pēc katastrofas, kompensē ienākumu zaudējumus, ganāmpulka zaudējumus (ieskaitot maksājumus saistībā ar veterināro palīdzību dzīvniekiem), zemi vai citiem ražošanas elementiem, kas radušies dabas katastrofas dēļ.
 - c) Kompensācija nepārsniedz kopējās izmaksas, kas sedz šos zaudējumus, un nenosaka turpmākās ražošanas veidu vai apjomu.
 - d) Kompensācija katastrofas laikā nepārsniedz apjomu, kas nepieciešams tālāku zaudējumu novēršanai, vai kā noteikts iepriekš b) punktā.
 - e) Ja ražotājs vienā gadā saņem kompensāciju saskaņā ar šī punkta un 7. punkta nosacījumiem (ienākumu apdrošināšanas un ienākumu drošības programmas), kopējais šādu kompensāciju apjoms sedz līdz 100 % no ražotāja kopējiem zaudējumiem.
9. *Strukturālās izmaiņas lauksaimniecības produktu ražotāju samazināšanas programmu ietvaros*
- a) Tiesības saņemt šādu kompensāciju nosaka kritēriji programmās, kas izstrādātas, lai sekmētu lauksaimniecības produktu ražotāju novirzīšanu no lauksaimniecības nozares vai to piesaistīšanu citām tautsaimniecības nozarēm.
 - b) Maksājumi, kas ir atkarīgi no kompensācijas saņēmēja atteikšanās no turpmākās lauksaimnieciskās ražošanas.
10. *Strukturālās izmaiņas resursu novirzīšanas programmu ietvaros*
- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus nosaka kritēriji programmās, kas izstrādātas, lai atbrīvotu zemi un pārējos resursus, ieskaitot ganāmpulku, no lauksaimnieciskās ražošanas.
 - b) Maksājumi tiek veikti, ja zeme netiek izmantota lauksaimnieciskai ražošanai vismaz trīs gadus, vai ja ganāmpulks tiek izkauts vai pakāpeniski samazināts.
 - c) Maksājumi nenosaka lauksaimniecībā izmantojamās zemes vai citu resursu alternatīvu izmantošanu, kas ietver tirdzniecībai paredzētu lauksaimniecības produktu ražošanu.
 - d) Maksājumi nav atkarīgi no ražošanas veida vai apjoma, vai valsts iekšējām un starptautiskām cenām.
11. *Strukturālās izmaiņas investīciju programmu ietvaros*
- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus nosaka kritēriji valsts programmās, kas izstrādātas, lai sekmētu finansiālo vai ražotāja operāciju fizisku reorganizāciju strukturālo nepilnību likvidēšanas nolūkā. Tiesības uz šādām programmām var izrietēt no noteiktām valsts programmām lauksaimniecības zemes atkārtotai privatizācijai.
 - b) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz ražotāja ražošanas veidu vai apjomu (ieskaitot ganāmpulka vienības), gados, kas seko pēc bāzes perioda beigām, izņemot kā to paredz zemāk minētais e) kritērijs,
 - c) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz vietējām vai starptautiskām cenām, kas attiecas uz ražošanu gados, kas seko bāzes perioda beigām,
 - d) Maksājumi, ko piešķir tikai par laika periodu, kas nepieciešams tās investīcijas realizēšanai, kurai tiek piešķirti līdzekļi.
 - e) Maksājumi nenosaka, kādus lauksaimniecības produktus ir jāražo saņēmējvalstīs, izņemot tikai to, ka pieprasa tiem attiekties no konkrēta produkta ražošanas.
 - f) Maksājumu apjoms nav lielāks par papildu izmaksām, kas nepieciešamas strukturālo nepilnību likvidēšanai.
12. *Maksājumi vides aizsardzības programmu ietvaros*
- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus ir noteiktas konkrētu valstu vides aizsardzības programmās un ir atkarīgas no īpašu nosacījumu ievērošanu vides aizsardzības programmu ietvaros, ieskaitot apstākļus, kas saistīti ar ražošanas metodēm un materiāliem.
 - b) Maksājumu apjoms nav lielāks par papildu izmaksām vai ienākumu zaudējumu, kas radies, pildot valsts programmas nosacījumus.
13. *Maksājumi reģionālās palīdzības programmu ietvaros*
- a) Tiesības saņemt šādus maksājumus ir ražotājiem nelabvēlīgos reģionos. Šādiem reģioniem ir noteikta ģeogrāfiskā teritorija ar savu ekonomisku un administratīvu identitāti, kas saskaņā ar neitrāliem un objektīviem kritērijiem, kas ir noteikti likumos vai nosacījumos, un kas norāda, ka reģiona grūtības nav pagaidu grūtības.

- b) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz ražotāja ražošanas veidu vai apjomu (ieskaitot ganāmpulka vienības), kas seko pēc bāzes perioda beigām, un kas nav noteikts punktā e) zemāk.
 - c) Šādu maksājumu apjoms noteikta gada laikā nav saistīts un nebalstās uz vietējām vai starptautiskām cenām, kas attiecas uz ražošanu gados, kuri seko pēc bāzes perioda beigām,
 - d) Maksājumi tiek noteikti tikai ražotājiem noteiktos reģionos, taču parasti ir pieejami visiem ražotājiem šajos reģionos.
 - e) Ja maksājumi ir atkarīgi no ražošanas elementiem, tad tos veic pēc regresīvās metodes virs noteiktā elementa sliekšņa līmeņa.
 - f) Maksājumu apjoms nav lielāks par papildu izmaksām vai peļņas zaudējuma lielumam, kas rodas, nodarbojoties ar lauksaimniecisko ražošanu konkrētajās teritorijās.
-

3. PIELIKUMS

IEKŠZEMES SUBSĪDIJAS: SUBSĪDIJU KOPĒJĀ APJOMA APRĒĶINĀŠANA

1. Saskaņā ar 6. panta nosacījumiem subsīdiju kopējo apjomu (SKA) aprēķina atsevišķi katram lauksaimniecības pamatproduktam, kuram tiek piešķirtas tirgus cenu subsīdijas, tiešie maksājumi, uz kuriem neattiecas atvieglojumi vai cita veida subsīdijas, uz kurām attiecas samazināšana. Subsīdijas, kas nav paredzētas konkrētam produktam, tiek summētas vienā SKA kopējā naudas izteiksmē.
2. Subsīdijas, kas tiek piešķirtas saskaņā ar 1. punktu, ietver gan valsts un to institūciju budžeta izdevumus, gan nerealizētos ienākumus.
3. Tiek iekļauts atbalsts, kas piešķirts valsts un valsts teritoriālā sadalījuma līmenī.
4. Īpašie lauksaimniecības nodokļi vai maksājumi, ko veic ražotāji, tiek atrēķināti no SKA.
5. SKA, kas ir aprēķināts pēc tālāk sekojošiem norādījumiem, veido bāzes apjomu valsts iekšējā atbalsta samazināšanas saistību pildīšanai.
6. Katram lauksaimniecības produktam tiek noteikts savs SKA, kas izteikts kopējā naudas vērtības izteiksmē.
7. SKA tiek aprēķināts lauksaimniecības pamatproduktiem, ar aprēķinu, ka to stāvoklis maksimāli atbilst tūlītējai realizācijai. Pasākumi attiecībā uz pārstrādātajiem tiek ietverti tik lielā mērā, ka no tiem labumu gūst lauksaimniecības pamatproduktu ražotāji.
8. Tirgus cenu atbalsts: tirgus cenu atbalsts tiek aprēķināts, izmantojot starpību starp fiksēto ārējo bāzes cenu un izmantoto kontrolēto cenu, reizinātu ar ražošanas apjomu, kas atbilst kontrolētās cenas piešķiršanas apjomam. Maksājumi no budžeta, kas tiek veikti šādas starpības uzturēšanai, piemēram, iepirkšanas vai uzglabāšanas izmaksas, SKA netiek iekļauti.
9. Fiksētā ārējā bāzes cena tiek noteikta, balstoties uz 1986. līdz 1988. gadu rādītājiem, un parasti ir vidējā f.o.b. vienības vērtība lauksaimniecības pamatproduktiem valstī, kurai ir eksportētājvalsts statuss un vidējo c.i.f. vienības vērtību lauksaimniecības pamatproduktiem valstīs, kurām ir importētājvalstu statuss bāzes periodā. Fiksētā bāzes cena var tikt grozīta atbilstoši kvalitātes rādītājiem.
10. Tiešie maksājumi, uz kuriem neattiecas atvieglojumi: tiešie maksājumi, uz kuriem neattiecas atvieglojumi, ir atkarīgi no cenu starpības, tiek aprēķināti: 1) izmantojot starpību starp fiksēto bāzes cenu un kontrolēto cenu, reizinātu ar ražošanas apjomu, kas atbilst kontrolētās cenas piešķiršanas apjomam vai 2) no budžeta izdevumiem.
11. Fiksēta bāzes cena tiek noteikta, pamatojoties uz 1986.–1988. gada rādītājiem un parasti ir faktiskā cena, ko izmanto maksājumu likmju noteikšanai.
12. Tiešo maksājumu apjoms, uz kuriem neattiecas atvieglojumi, un kuri nebalstās uz cenām, tiek aprēķināti no budžeta izdevumiem.
13. Pārējie pasākumi, uz kuriem neattiecas atvieglojumi, ieskaitot materiālu subsīdijas un citi pasākumi kā, piemēram, mārketinga izmaksu samazināšana: šādu pasākumu vērtība tiek noteikta no budžeta izdevumiem vai, ja to izmantošana neatspoguļo subsīdiju pilnu apmēru, pamats subsīdiju aprēķināšanai ir starpība starp subsīdētās preces vai pakalpojuma cenu un attiecīgo tirgus cenu līdzvērtīgām precēm vai pakalpojumiem, reizinātu ar preču vai pakalpojumu apjomu.

4. PIELIKUMS

IEKŠZEMES SUBSĪDIJAS: SUBSĪDIJU KOPĒJĀ APJOMA APRĒĶINĀŠANA

1. Saskaņā ar 6. panta nosacījumiem ekvivalenta subsīdiju aprēķināšana tiek veikta visiem lauksaimniecības pamatproduktiem, ja tirgus cenu subsīdijas, kas definētas 3. pielikumā, pastāv, taču to komponenta aprēķināšana SKA nav iespējama. Šādiem produktiem bāzes apjoms valsts iekšējā atbalsta samazināšanai ir tirgus cenas subsīdiju komponents, kas izteikts ekvivalenta subsīdiju aprēķināšanas apjoma formā, saskaņā ar tālākminēto 2. punktu, kā arī tiešie maksājumi bez atvieglojumiem un citas subsīdijas, kas tika novērtētas saskaņā ar tālākminēto 3. punktu. Tiek ietvertas valsts un valsts teritoriālā sadalījuma līmeņa subsīdijas.
 2. Subsīdiju ekvivalenta apjoms, kas noteikts 1. punktā, tiek aprēķināts visiem lauksaimniecības produktiem tādām to stāvoklim, kas maksimāli atbilst to tūlītējai realizācijai par subsīdētām tirgus cenām un kuru komponenta aprēķināšana SKA nav iespējama. Šādiem pamatproduktiem ekvivalenta tirgus cenu subsīdiju apjoms tiek noteikts, izmantojot kontrolēto cenu un noteiktā ražošanas apjoma, vai no budžeta izdevumiem, kas paredzēti ražotāju cenu uzturēšanai.
 3. Ja uz lauksaimniecības pamatproduktiem saskaņā ar 1. punktu attiecas tiešie maksājumi bez atvieglojumiem vai citu konkrētu produktu subsīdijas, uz kurām attiecas samazināšana, ekvivalenta subsīdiju apjoma noteikšana attiecībā uz šiem pasākumiem balstās uz aprēķiniem, kurus veic līdzīgi atbilstošajiem SKA komponentiem (minēti 3. pielikuma punktos 10.–13.)
 4. Ekvivalenta subsīdiju apjoms tiek aprēķināts no subsīdiju summas lauksaimniecības produktiem, ar aprēķinu, ka to stāvoklis maksimāli atbilst to tūlītējas realizācijas cenām. Pasākumi attiecībā uz pārstrādātājiem tiek ietverti tiktāl, lai no tiem labumu gūtu lauksaimniecības pamatproduktu ražotāji. Specifiskie lauksaimniecības nodokļi vai maksājumi, ko veic ražotāji, samazina ekvivalenta subsīdiju apjomu par atbilstošo summu.
-

5. PIELIKUMS

SPECIĀLIE NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ 4. PANTA 2. PUNKTU

A nodaļa

1. 4. panta 2. punkta nosacījumu ievērošana tiek pārtraukta, tiklīdz spēkā stājas PTO Līgums attiecībā uz lauksaimniecības pamatproduktu, un tā izstrādātos un/vai noteiktos produktus ("nozīmētos produktus") attiecībā uz kuriem tiek ievēroti sekojoši nosacījumi (še turpmāk – "speciālie nosacījumi"):
 - a) nozīmēto produktu imports bāzes periodā no 1986. līdz 1988. gadam ("bāzes periods") veidoja līdz 3 % no atbilstošā iekšzemes patēriņa;
 - b) nozīmēto produktu eksports kopš bāzes perioda sākuma netika subsidēts;
 - c) uz lauksaimniecības pamatproduktiem tiek attiecināti atbilstoši efektīvi ražošanu ierobežojoši pasākumi;
 - d) šādi produkti tiek apzīmēti ar atšķirības zīmi "ST – 5. pielikums" Dalībvalstu Grafika I daļas I.B nodaļā, kas pievienots Marakešas protokolam, uz tiem attiecas speciāli nosacījumi, kuri atspoguļo ar tirdzniecību nesaistītos jautājumus, piemēram, pārtikas produktu drošību un vides aizsardzību; un
 - e) minimālas pieejas iespējas attiecībā uz nozīmētajiem produktiem atbilst, kā noteikts Dalībvalstu Grafika I daļas I.B nodaļā, 4 % no bāzes perioda noteiktā produktu iekšzemes patēriņa, sākot ar īstenošanas perioda pirmo gadu, un turpmāk katru gadu tiek palielināti par 0,8 % no atbilstošā iekšzemes patēriņa bāzes periodā visā atlikušajā īstenošanas perioda laikā.
2. Īstenošanas perioda katra gada sākumā dalībvalsts var pārtraukt speciālo nosacījumu ievērošanu attiecībā uz nozīmētajiem produktiem saskaņā ar 6. punkta nosacījumiem. Šādā gadījumā konkrētā dalībvalsts uztur minimālas iespējas, kas ir spēkā esošas uz attiecīgo brīdi, un palielina minimālo pieeju par 0,4 % no atbilstošā iekšzemes patēriņa bāzes periodā ik gadu visā atlikušajā īstenošanas perioda laikā. Turpmāk minimālas pieejas iespēju apjoms, kas tiek iegūts šīs formulas pielietojuma rezultātā, īstenošanas perioda beidzamajā gadā tiek uzturēts Dalībvalsts Grafika.
3. Sarunas par speciālo nosacījumu turpmāku ievērošanu, kā minēts 1. punktā, pēc īstenošanas perioda beigām tiek pabeigtas īstenošanas perioda laikā kā sarunu sastāvdaļa saskaņā ar šī Līguma 20. pantu, ņemot vērā ar tirdzniecību nesaistītos jautājumus.
4. Ja ir panākta 3. punktā minētā vienošanās par Dalībvalsts speciālo nosacījumu turpmāku ievērošanu, tad šī Dalībvalsts piešķir papildu un pieņemamus atvieglojumus, kas noteikti sarunu ceļā.
5. Ja speciālo nosacījumu ievērošana pēc īstenošanas perioda beigām tiek pārtraukta, tad attiecīgā Dalībvalsts pilda 6. punktā minētos nosacījumus. Šādā gadījumā pēc īstenošanas perioda beigām minimālas pieejas iespējas nozīmētajiem produktiem tiek noteiktas 8 % apjomā no atbilstošā iekšzemes patēriņa apjoma bāzes periodā attiecīgās Dalībvalsts Grafika.
6. Uz robežu aktivitātēm, kas nav pieskaitāmas pie parastajiem muitas nodokļiem, kuras uztur attiecībā uz noteiktiem produktiem, attiecas 4. panta 2. punkta nosacījumi, kas stājas spēkā sākot ar gadu, kurā tiek pārtraukta speciālo nosacījumu piemērošana. Šādi produkti tiek aplikti ar parastajiem muitas nodokļiem, kas tiek noteikti attiecīgās Dalībvalsts Grafika, sākot ar gadu, kad tiek pārtraukta speciālo nosacījumu ievērošana, un turpmāk pie likmes, kas atbilstu 15 % gada samazinājumam, šāda samazināšana būtu ievērota īstenošanas periodā. Šie nodokļi tiek ieviesti tarifu vietā, tos aprēķina saskaņā ar instrukciju, kas izklāstīta pielikumā.

B nodaļa

7. 4. panta 2. punkta nosacījumu ievērošana tiek pārtraukta, tiklīdz spēkā stājas PTO Līgums, attiecībā uz tiem lauksaimniecības produktiem, kas ir pamatprodukts attiecīgajā jaunattīstības Dalībvalstī, un attiecībā uz kuru tiek ievēroti šādi nosacījumi, papildus 1.(a)–1.(d) noteiktajiem:

- a) minimālās pieejas iespējas attiecībā uz attiecīgo produktu, saskaņā ar attiecīgās Dalībvalsts Grafika I daļas I.B nodaļas nosacījumiem, atbilst 1 % no bāzes perioda attiecīgo produktu iekšzemes patēriņa, sākot ar īstenošanas perioda pirmo gadu, un ik gadu tiek pakāpeniski palielināta līdz 2 % no attiecīgā iekšzemes patēriņa bāzes periodā īstenošanas perioda piektā gada sākumā. Sākot ar īstenošanas perioda sesto gadu, minimālās pieejas iespējas attiecībā uz attiecīgajiem produktiem atbilst 2 % no atbilstošā iekšzemes patēriņa bāzes periodā, un ik gadu tiek pakāpeniski palielināta līdz 4 % no iekšzemes patēriņa apjoma bāzes periodā līdz 10. gada sākumam. Minimālās pieejas iespējas, kas izriet no šīs formulas, desmitajā gadā tiek uzturēts attiecīgās jaunattīstības Dalībvalsts Grafikā;
 - b) saskaņā ar šo Līgumu atbilstošās tirgus pieejas iespējas tiek nodrošinātas citiem produktiem.
8. Sarunas par speciālo nosacījumu turpmāku ievērošanu var notikt kā minēts 7. punktā, pēc 10. gada kopš īstenošanas perioda sākuma, tās tiek uzsāktas un pabeigtas 10. gada laikā.
 9. Ja ir panākta 8. punktā minētā vienošanās par dalībvalsts speciālo nosacījumu turpmāku ievērošanu, šī dalībvalsts piešķir papildu un pieņemamus atvieglojumus, kas noteikti sarunu ceļā.
 10. Gadījumā, ja speciālo nosacījumu ievērošana saskaņā ar 7. punktu tiek pārtraukta pēc 10. gada kopš īstenošanas perioda sākuma, tad attiecīgie produkti tiek aplikti ar parastajiem muitas nodokļiem, kas tiek ieviesti kā tarifi, kuru apmēru aprēķina saskaņā ar instrukciju, kas minēta pielikumā, kas ir noteikts attiecīgās Dalībvalsts Grafikā. Pārejos aspektos 6. punkta nosacījumi tiek ievēroti attiecībā uz speciālajiem un diferencētajiem nosacījumiem jaunattīstības Dalībvalstīm saskaņā ar šo Līgumu.
-

Pielikums 5. pielikumam

Instrukcija tarifu aprēķināšanai mērķiem, kas noteikti šī pielikuma 6. un 10. punktā

1. Tarifu aprēķināšana neatkarīgi no tā, vai tā tiek izteikta *ad valorem* vai pēc speciālām likmēm, tiek veikta, izmantojot faktisko starpību starp iekšējām un ārējām cenām uzskatāmā veidā. Izmantotā informācija tiek iegūta no 1986.–1988. gadu rādītājiem. Tarifa ekvivalenti:
 - a) tiek galvenokārt ieviesti četru ciparu apjomā no HS;
 - b) tiek ieviesti kā sešzīmju skaitlis vai vēl detalizētāk no HS, kur tas ir iespējams;
 - c) tiek parasti ieviesti sākotnējiem un/vai sagatavotiem produktiem, reizinot speciālo tarifa ekvivalentu galvenajam lauksaimniecības produktam ar attiecību vērtības izteiksmē vai fiziskā izteiksmē atbilstoši galvenajam lauksaimniecības produktam sākotnējos un/vai gatavos produktos, ņemot vērā, kur nepieciešams, papildu elementus, kas dotajā brīdī nodrošina nozares aizsardzību.
2. Ārējā cena parasti ir faktiskā vidējā c.i.f. vienības vērtība importētājvalstij. Ja vidējā c.i.f. vienības vērtība nav zināma vai nav piemērota, ārējā cena ir:
 - a) atbilstošas vidējās c.i.f. vienības vērtība kaimiņvalstī; vai
 - b) noteikta no lielāko eksportētājvalstu vidējās f.o.b. vienības vērtības, pieskaitot apdrošināšanas, pārvadāšanas izmaksas un citas nozīmīgākās izmaksas importētājvalstij.
3. Ārējās cenas parasti tiek konvertētas iekšzemes tirgus valūtā, apmaiņas kurss uz cenas noteikšanas datumu.
4. Iekšējā cena parasti atspoguļo vairumtirdzniecības cenu, kas pastāv iekšzemes tirgū, vai šīs cenas aplēsi, ja attiecīgie dati nav pieejami.
5. Sākotnējie tarifi var tikt mainīti, ja nepieciešams, ņemot vērā kvalitātes un daudzveidības rādītājus vai izmantojot piemērotu koeficientu.
6. Ja tarifs, kas iegūts, balstoties uz šo instrukciju, ir negatīvs skaitlis vai mazāks par attiecīgajam brīdim noteikto likmi, sākotnējais tarifs var tikt ieviests pie pašreizējās noteiktās likmes vai, balstoties uz šī produkta piedāvājumu valstī.
7. Ja tiek veikti labojumi tarifa ekvivalenta līmenim, kas iegūts, balstoties uz šo instrukciju, attiecīgā dalībvalsts pēc pieprasījuma piedāvā pilnīgas konsultāciju iespējas, lai sarunās panāktu vienošanos par pieņemamu risinājumu.